

KIADÓ HIVATAL:

Szikes Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitványban egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutányos áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre . . . 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Béliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Vidéki építkezések adómentessége.

A mi oly régen szükséges volt, a mit a vidéki, sőt a legutóbbi időben a fővárosi sajtó oly élénken követelt és szükségesnek jelzett, megtörtént: a törvényhozás előtt törvényjavaslat fekszik, melyben a vidéken épült házak adómentességének kedvezménye az eddiginél nagyobb arányban terjesztetik ki. A sajtó, a kereskedelmi kamarák és a törvényhatóságok tehát nem hiába kopogtattak ez alkalommal, mert meghallgatásra találtak.

Kétségtelenül az első jelentékeny lépés, hogy a vidéken föllendítsük az építés-kedvet, mert ezen az uton jutunk vidéki központokhoz, a minek most híjával vagyunk. Hogy eljutunk a magyar társadalom konsolidációja érdekében e fontos követeléshez, arra e tényen kívül még különösen a közoktatásügyi miniszternek Temosvárott mondott beszéde is reményt nyújt. Aki lenkölten hangoztatván, hogy mint tözsgyökéres fővárosit büszkeséggel tölt el a főváros rohamos növekedése, de az okos politika a korm. nyra azt a terhet hárítja, hogy a vidéki városok fejlődéséért is minden lehetőt megtegyen, annál inkább; mert a főváros az egészséges fejlődés útján maga fog haladni.

A vidéki új házak adómentessége tárgyában beterjesztett javaslat, azt hisszük, a kormány nem magában álló intézkedés lesz, hanem kezdete azon czéltudatos törekvésnek, mely a vidéki központok létesítése érdekében a kormány és törvényhozásnál az utóbbi időben, habár

csak ígéretek alakjában is, több ízben kifejezésre jutott

Ha csakugyan ezen törekvésnek kifolyása volt a szándékolt intézkedés, akkor elismeréssel tartozunk a kormánynak, mert a vidéki házak adómentességének bővítése csakugyan a legalkalmasabb eszköz arra, hogy az egyes életképes vidéki városok hatalmas közgazdasági és ebből kifolyólag kulturális központokká fejlődjenek.

Kétségtelen tény ugyanis, hogy nemcsak a lakáskérdés és az ezzel összefüggő közegészségügyi viszonyok javulása várható el az adómentesség kiterjesztéséről, hanem az egyúttal kiváló gazdasági előnyöket rejt magában, a mennyiben okvetlen maga után vonja az építkezés föllendülését.

A ki pedig tudja, hogy az építő ipar körében hány és milyen iparágak találnak jövedelmező foglalkozásra, az előtt világos lesz az a közgazdasági életünk és viszonyainkra kiható nagy horderő, melyet az építkezés nagyobb mérvű föllendülése magában rejt.

Azért üdvözöljük mi örömmel a kormány szándékát is, mert tudatában vagyunk annak, hogy a vidéki központok létesülését bizton csak akkor remélhetjük, ha azok életképes iparban és kereskedelemben gyökereznek.

Már pedig az építő ipar föllendülése okvetlenül még mintegy tizenöt iparágban a föllendülését vonja maga után, melyeknek anyagait majdnem ugyanannyi kereskedelmi ág szolgáltatja.

Ha még ezekhez hozzávesszük azokat az

előnyöket, melyek a rendezett lakásviszonyokká kapcsolatos jó egészségügyi viszonyokból közvetlenül az egyének munkakedvére és ezáltal közvetve a közgazdasági életre üdítőleg hatnak: akkor jogosan senki kétségbe nem vonhatja, hogy nem túlzás tőlünk, midőn a jelentkezett szándékból nagy eredményeket várunk, melyek azonban maradandó hatással közgazdasági viszonyainkra csak az esetben lesznek, ha ezen első lépést, mind az a többi lépés is követi, mely alkalmas és elegendő arra, hogy a kultura és közgazdaság szempontjából annyira szükséges központok csakugyan létesüljenek.

Séta a kiállításon.

Egy egész városrész a kiállítás területe. Most olyan persze, mint a többi Budapest. Az utcái fölászva, mindenütt rakják le a vízvezeték, a csatornák csöveit, a villamosvilágításhoz és hajtóerőhöz való kábeleket. Teherkocsik járnak lépten-nyomon, hordják a temérdek gerendát, téglát, meszet, homokot. De a nagy, általános munkálkodás nyoma már erősen meglátszik. Már kinő a Babelből az a mesés világ, a mely esztendőre az egész területet elfogja. Formái kapnak a hatalmas gerendavázak, s ha csak egy kis fantáziával segítünk a szemünknek, már látjuk, hogy az ezredéves kiállítás külső formája méltó lesz a belső tartalomhoz, a mely ezer esztendő harczát, küzdelmét, diadalait mutatja, s ennek az ezer

TÁROZA.

Visszaemlékezés

Lichtenstein Zoltánra.

„Élet nagy titka, halál, megdőbvenve áll meg előttem az élő, ha mint könnyűtestvér nyugamat borítasz a sokat szenvedett agastyán arczára, ha mint jóságos nemtő örökre lecsókolod a szabadságért vérző harcos szemét. De a legnagyobb döbvenet akkor fogja el a szívet, midőn vandál-kézként egy viruló élet arczáról szaggatod le a rózsákat. Mi szükséged erre? — tör fel a keserű kérdés a kebelből. Te meg hallgatsz, mint néma tömlőződ, a sir.

Sütét hír ölma sebezte véresre lelkemet: egy sokat szenvedett s szélesebb körben ismert ifjú szemérem borult a halál éjszakája. Mintha a sors előre tudta volna, hogy életének szárnya nem soká bírja ki az evezést, mert annyi küzdelmet mért reá, a mennyit más évtizedeken át sem küzd meg. De bírta a küzdelmet, míg csak egy felsőbb hatalom ki nem csavará kezéből a fegyvert: az egészséget.

E szegény ifjú életének egy pár mozzanatát óhajtom jelen soraimban elmondani. Lelkemnek jól esik, ha a képzelet szárnyain vissza szállva életéből egy néhány igazán megindító mozzanatot hozhatok föl, hogy ismerősei szívében amúgy is rokonszenves alakja, ha tán feledésbe ment volna, e sorok gyöngye világánál is elevenebb szint nyerjen.

Kis gyermekkorában érezte már az árvaság szomorúságát. Édes anyja több gyermekkel özvegyen

maradt. Mint VIII. oszt. tanuló meghatóan beszélt e ekkori sorsát a stíldolgozatoképpen beadott önéletrajzában. Különösen egy pár aprólékosnak látszó adat esalt könyvet szemembe. Elmondta ugyanis, hogy tanítója biztatása, meg lelke vonzódása folytán a tudományos pályára óhajtott volna lépni. Édes anyját — mint jó szívű gyermek, — újabb költségek szaporításával aggasztani nem akarta, de gyermek lelkében megszült ábrándjairól sem tudott lemondani. Tépeldései között lepte meg jó tanítója, nt. Kocsonty Gyula úr, Orosházán ekkor épen esperességi gyűlés volt. A jó tanító kézen fogta az értelmes arcú gyermeket s bemutatva az ott időző szarvasi gymnasiumi igazgatónak, a híres Tatay Istvánnak s a tiszteletben megőszült derék tanárnak, Delhányi Zsigmondnak. A kis fiú rokonszenvét az atyai modorú Delhányi rögtön megnyerte s az ekkor támadt szeretete későbbi jó tanára iránt erejéből soha se is vesztett. Hogy vert a szíve — írja, — midőn a tudós férfiak ajkáról is biztató szót hallott.

Igy jutott a szarvasi gymnasiumba. Itt magaviseletével, szorgalmával s éleselmjűségével nemcsak magára vonta, hanem biztosította is tanárai szeretetét. A jó tanító várakozása, jóslata beteljesült, Zoltán egyike lön a gymnasium legjobb tanulóinak.

És a hosszú 8 év alatt jóformán a maga embersegéből éldegélt. Később mint felgymnazista pláne édes anyjának is segítségére lehetett keresményéből.

Tanárai, tanulóársai a diákéletben előforduló legnagyobb tisztségekkel ruházták föl. Ő volt az önképző Vajda-kör pénztárosa, majd alelnöke, ő az alumneum egyik seniora. — Mint önképzőköri tag munkálataival s szavallataival s kritikájával tűnt ki. Még most is

előttem van az a jelenet, midőn mint maturandus az év végi gymnasiumi hangversenyen elszavallta Tompa „Az özvegy és fia” cz. költeményét. Anyját hön szerető lelke tán önkénytelenül is ezt a megindító költeményt választotta, tán a költő festette nőben a saját anyja képét látta s tán — ha távolból is — neki óhajtott az mondani: „Lesz még szülő s lágy kenyér!”

A kik jelen voltak ott ama pillanatban, emlékezhetnek, mily hatást tett szavallata. A nők szemében könnyek csillogtak s mi barátai remegő hangon, rezgő kézzel gratuláltunk neki.

De működése a kisvárosi élet elhagyásával nem ért véget. Dagadó kebelével, lelkében egy szebb s most már biztosabban elérhető jövő képét megalkotva ment a fővárosba. Az itt várakozó küzdelemről nem félt, hisz gyermekkorától szokva volt hozzá. A fővárosban egyik legnevezetesebb ténykedése volt a „Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre” megalapítási eszméjének fölvetése majd barátaival együtt annak kivitele. Egy oly egyesületet kívánt létesíteni, a melyben azok, kik egy megyének gyermekei, kik már az iskolai életben szoros baráti szövetségre léptek, szívet — lelket képezve, a barátságot mivelve, a szegényebbeket gyámolítva, egy pár édes órát eltölthessenek. A megalapítás munkájában, — mint említém, — neki volt a legnagyobb része s a kör, hogy mélyen érzett szeretetét s háláját kimutathassa, s érdemeit viszonozhassa, elhatározta, hogy nevére alapítványt létesít valamelyik békésmegyei tanintézetben számítva természetesen a jó lelki ismerősök áldozatkészségére is.

S ha most röviden s hiányosan vázolt élte pályá-

esztendőnek az eredményeit: a mai Magyarországot.

Több, mint egy félmillió négyzetméter a kiállítás területe; ha a tavat is beleszámítjuk, a hol szintén lesznek kiállítások, még pedig az érdekesebbek közül valók, az egész terület 510,000 négyzetméter. (210,000 négyzetméterrel nagyobb, mint az 1885-iki kiállítás volt.) Ezen a területen 123 pavillon épül; 68 csarnok a kiállítási alaptól és 55 magán-pavillon. A kiállítási alaptól épülő csarnokok nagy részén már erősen dolgoznak, több épület már tető alatt van, egyik-másik egészen elkészült.

Nem lesz érdektelen egy rövid séta keresztül-kasul a készülő épületek eme tarka labirintusán.

A z i g a z g a t ó s á g i é p ü l e t .

Már jó ideje teljesen kész és használatban van. Innen intézik ma is a kiállítás ügyeit. Mindkét oldalán szabadon álló, tágas, emeletes épület, renaissance-stílusú homlokzattal. Tágas zárt udvarát kettős üvegtető fedi, s itt van a pompás lépcsőház, mely két oldalt az emeletre visz. Az emeleten vannak a kereskedelmi miniszternek, mint a kiállítás elnökének helyiségei, fogadó- és váróteremmel, a kiállítás alelnökének szobái, az igazgatónak és titkárnak hivatalos helyiségei, a számvevőség és a csoportelődök szobái. Ugyanitt van a pompás famennyezettel díszített 17 méter hosszú nagy ülésterem.

A földszinten van a kiállítás műszaki osztálya, a sajtó-osztály és a kezelési irodák. Ugyancsak a földszinten a kiállítás ideje alatt posta- és táviróhivatal is lesz, valamint egy nagy olvasóterem.

Az épületet, a mely két esztendeig lesz telen-nyáron használatban, Kolbenhayer Viktor építész tervezte, s az egész épület a teljes felszereléssel 54,000 forintba kerül.

A z é p ü l ő p a v i l l o n o k é s c s a r n o k o k .

Az új kiállítási körúton végig, sűrűn egymásután, mintha csak a földből bújtak volna ki, egyre emelkednek egymás mellett a szebbnél szebb épületek. Az egyiknek még csak a pilótáit verik le hatalmas kalapáccsal, zümmögő énekszó mellett, a másik már teljesen kész, csak a falait festik, cifrázzák, megint másoknak a gerendázata néz bele a

levegőbe üres szemekkel, mint egy csontváz.

Ha végig megyünk a kiállítási körúton, sorra a következő nagyobb pavillonokat találjuk.

Az oktatásügyi pavillon. A gerendaváza már teljesen kész, s most a köművesek építik bele a falakat. Már mutatkozik hatalmas görög stílusú homlokzata az óriás csarnoknak, a mely 2500 négyzetméter területet fog be. Bierbauer István főmérnök tervezte. Mellette már most dolgoznak a kertészek a *botanikaimintakerten*. A pavillon 51,000 forintba kerül.

Valamivel közelebb az iparcsarnokhoz lesz az *egészségügyi csoport*. Ennek a főépülete az 1885-iki műcsarnok. Mellette épül most a *gyermek-pavillon*, a melynek védnöke Klotild főhercegné. Hatszáz négyzetméteren épül a pavillon, könnyű, csinos, játszi formában. Nagy játszótérre lesz, s az épületből erre a játszótérre két fülke néz, a hol a gyermekeknek frissítőket és csemegéket adnak. A tőszomszédságban épül a mentők pavillonja s a balneológiai pavillon.

A Stefánia-úton túl az első nagyobb pavillon a *bányászati és kohászati csarnok*. Hatalmas, háromkapus épület, 4000 négyzetméter alapterülettel. A faváza már teljesen kész. Korb Flóris és Giergl Kálmán pályanyertes terve szerint épül, s 72,800 forintba kerül.

Már ide is ellátzik az óriási *gépcsnok* hatalmas vasszerkezete. Úgy épül ez a nagy, szinte örök időkre szánt csarnok, hogy utóbb vasuti pályaudvarra alakítható át. Tízezer négyzetméter a csarnok földszintje, s négyezer méterre csinálják az emeletén a kiállítási területet. Itt kisebb munkagépek lesznek folytonos munkában. A csarnokot három hajó alkotja. 192 méter hosszúságban és 50 méter szélességben. A főhajó harmincz méter magas. Az egész hatalmas épület, mely Korb és Giergl pályanyertes tervei szerint épül, 300,000 forintba kerül.

A szomszédban épül az *állandónak szánt közlekedési csarnok* Kőből és vasból építik. Jóval kisebb a gépipari csarnoknál, mert a hajózási és tengerészeti kiállítás külön helyen lesz, a tó mellett és részben magán a taven, s külön épül a vasutak kiállítása, a magyar államvasutak csarnoka és külön pavillonja lesz a posta-, táviró- és telefon-csoportnak is.

Ugyanitt épül a Ganz-gyár óriás pavillonja

is, hatalmas kupolával, a mely szinte magasabb a bazilikánál, s gyönyörű, diadalkapu formájú bejáróval. Serényen dolgoznak mellette a *malomipar csarnokán*, a melynek a gerendaváza már megvan, s teljesen kész itt az *időleges kiállítás csarnoka* és *Albrecht főherceg pavillonja*.

Ez utóbbi pavillonok már a mezőgazdasági csoportba valók, a melyben a legnagyobb csarnok a *mezőgazdasági termények csarnoka* (költsége 70,000 forint, s a gerendaváza már teljesen elkészült), a legdíszesebbek pedig az *erdészeti pavillon* (építi Aigner Sándor műépítész, költsége 58,000 forint) és a *borászati pavillon*, egy hatalmas hordó alapmotívumával (tervezte Bierbauer István főmérnök; építési költsége 25,000 forint).

Majdnem teljesen elkészültek az *iparcsarnok* renoválásával és kibővítésével, valamint az új *hangversenypavillon* építésével is, s ha ezeket a csarnokokat elkerüljük, a kiállítás legpompásabb, legmeglepőbb részébe jutunk, a melynek építésével is erősen előre haladtak, s ez a kiállítás első főcsoportja.

A t ö r t é n e l m i k i á l l í t á s .

A nemzet ezer esztendő történetét mutatja majd ez a kiállítás belül, s ezért kitűnő idea volt, hogy már maga az épület is történet legyen, a mely a magyarországi építészeti formákat, azoknak fejlődését, átalakulásait, történelmi nevezetességű emlékeit bemutassa. Így történt hogy maga az épületcsoport is egy beszélő, nagyszabású kiállítás lett, igazi kőbe épített történelem.

Három főcsoportra oszlik a történelmi kiállítás, mint a hogy három nagy korszaka volt hazánkban az építészeti modornak. Ez a három főcsoport: a gothikus, a román és a renaissance.

A Nádor-szigetről a Szechenyi-szigetre vezető hídon jutunk a főbejáróhoz. Egy nagy csúcsíves kapu visz a szigetre, s itt balfelől esik a román stílusú épület. A kapuja teljesen hű utánzata a híres jaáki templom kapujának. A jaáki főtemplom ugyanis a XIII. században épült, s egyik legremekesebb emléke a román stílusnak egész Európában. Ez a kapu természetesen nagyságában épül. A román csoportban lesz a *király pavillonja* is. Abban az épületben nyitja meg tehát ő felsége, a kiállítás legmagasabb védnöke, a kiállítást, a mely legjobban emlékeztet honfoglaló Árpád vezér idejére. Fényes előcsarnok, mesés szép fogadóterem lesz itt a király számára, s megfelelő mellék-helyiségek, pompával, kényelemmel, választékos izléssel beosztva és berendezve.

Jobbra a hídtól épül a gothikus része a történelmi kiállításnak. Ez épület főrésze híven utánozza a vajda-hunyadi várakat, a részét, melyben a lovagterem van, s erkélyes pillérei belenyúlnak a tóba. A többi motívumai ez épületnek is történeti becsüek. A csütörtökhelyi kápolna klasszikusan szép bejárója, a renaissance-ba átmenő segesvári védett várkapu, a Bethlenek keresdi kastélya adták a motívumokat.

Folytatása a csúcsíves stílusú részeknek a renaissance-csoport, a mely már majdnem teljesen elkészült. Egy átmeneti részlet köti össze a két épületet, a melyek minden része történeti. Itt emelkedik a 47 méter magas segesvári torony is, míg odébb, a renaissance-csoportban 44 méter magas tornyot építettek.

Az épületek terveit *Alpár Ignác* készítette, aki valóban monumentumot emelt magának ezzel a hármassal. Az építést Neuschloss Ödön és Marczel vállalták el, körülbelül 230,000 forintos költségvetéssel.

A z á l l a n d ó h i d .

Pompás dísz a kiállításnak, a mely maradandó emléke is marad: az állandó hid, a

ján végigtekintünk, azt látjuk, hogy működésében vörös fonálként húzódik által a szeretet.

Egyet itt, mást ott tagad meg a Mindenható. Ha nála a vagyont, a miót megtagadta, annál inkább részesítette szellemi, nem törekény kincsekben. Szép tehetsége s szorgalma, mint láttuk, a tanuló ifjúság legjobbjai közé helyezték. De a szép tehetség rossz szívvel párosulva soha se érte volna el a szeretet azon fokát, melyben tanárai s társai részéről részesült. Ennek mélyebb lélektani okban kell rejtenie. Hisz mindnyájan tudjuk, hogy a rosszabb tanulók irigy szemmel nézik a jobbakk előrehaladását, ők pedig — tudomásom szerint — senki sem irigyelte. A szeretet csak szeretetből fakad. Jó szíve volt, szerette társait, észével fölényt nem akart gyakorolni. Szívesen útba igazította a gyengébbeket. Mivel e tulajdonságai kedvessé tettek társai előtt. — S ha aztán nem tudományról volt szó, ha előkerültek a diákélet apróbb örömei, nem a nagykepe tudakost adta, hanem barátai közé olvadt szívvel — lelkével, örült az örüléssel, vigasztalta a bánkodót. Szép hangja, derült kedélye, érző szíve, minden ismerősét a szeretet kötelékével csatolták hozzája.

Szegény ifjú volt, igazán szegény; az élet már mint gyermeket tette próbára. De győzött. Fentartotta magát, nem unta meg a küzdelmet, mint annyi sok szegény ifjú, sőt minden évben új erővel, a fokozott kitartás éles tegeverével ment beléje.

A főváros, mely annyi tapasztalatlan ifjút tett már tönkre, rá nem hatott rossz oldalával. S midőn most egy éve haza ment, hogy egy kissé kipihenhesse

magát az anyai szeretet melegénél, pihenni nem tudott: gyilkos nyavalya rabjává lön . . .

Sok tanúságot meríthet életéből a gondolkodó ifjú. Mert míg egyrészt bizonyítékát láthatja annak az igazságnak, hogy a derék, ha van hite, reménye, kiküzdí magát tehetségével, másrészt megtudhatja azt is, hogy a kibén altruizmus van, a ki nemcsak magának él, a kibén vannak nemesebb ideálok, — ha kisebb körben is, — de őszinte szeretetre, megbecsülésre talál az életben, mai korunkban is . . .

De a szép reményekre jogosító életnek le kellett törnie. Gyilkos nyavalya rabja lön s egy ideje csak árnyéka volt már hajdani erős énjének. Mind a mellett bizott szegény, hogy erős szervezete győzni fog . . . tán reményének lombja csak kiröppent lelkével egyszerre hervadt el . . .

Mi hasznod, hogy fogva tartod, te picinyke sirhalom. Tán lelkének virágaival föl akarod magad ékesíteni kikeletre, vagy tán azért ragadtad magadhoz, hogy meleg szíve enyhítse a tél fagyát? Szép lelkének virágait mért nem hagyta a honnak, mért nem lelke melegét az özvegy édes anyának s a jó barátának?

Ne mentegétezz sors: „Csendes lesz ott megpihenni,

Oda lön már nem fáj semmi!”

Ha eddig tudott szenvedni, ezután is képes lett volna, hisz egyre-egyre közeledett a boldoguláshoz.

Ha már pihenteted, legyen gondod róla; ne feledkezz meg, hogy sokat szenvedted, de egy szebb jövőben hívó ifjú lélek, nyugszik a hant alatt . . . !

Roll Lajos.

mely az Andrássy-úti főbejárótól a tón keresztül a kiállítás területére visz. Már teljesen elkészült a széles vasmű, a mely erős köpilléren nyugodva visz a történelmi kiállításához. Közvetlenül előtte épül majd a hatalmas főkapu, a mely magasabb lesz a főváros legmagasabb épületénél is.

Szervezési és egyéb előmunkálatok.

A szervezési és előkészítő munkálatok serényen folynak úgy a történelmi, mint a jelenkori fősoportokban.

A jelenkori fősoportban a bizottságok legnagyobb része számos ülésen már letárgyalta a bejelentéseket és most a térbeosztás és elhelyezés részleteire kerül a sor.

Az igazgatóság a kereskedelemügyi miniszter úr jóváhagyásával megállapította az előbirálási szabályzatot, szervezte a sajtóosztályt, mely rendszeres működését már meg is kezdte; ennek támogatására és a kiállítási ügy reklámozásának előmozdítására sajtótanácsot létesített; a reklámügyet meglehetősen előkészítette, sőt reklám postajegyek, apró czimke hirdetések kiadása által már meg is indította; tervbe vette továbbá a naptáraknak népszerű közleményekkel és illusztrációkkal való ellátását, ismertető iver albumszerű füzetek, többnemű plakátok kiadását, a külföldi időszaki, szépirodalmi és egyéb kiadványoknak kiállítási szempontból való fölhasználását s a millenniumi ünnepélyek és főleg a kiállítás érdekében tájékoztató felolvasások rendezését a külföldön.

A kiállítás főbb ismertetésére fognak szolgálni a millenniumi levelező-lapok, a kiállítás jövedelmeinek gyarapítására az automaták bérlete, a melyre nézve beérkezett ajánlat most van tárgyalás alatt, a koronaemlékpénzek kiadása, melyre nézve művészi kéz által remek kivitelű tervezet készült.

A földmivelésügyi minisztérium kiállítási igazgatósága megállapította az összes időleges kiállítások programját, az iparművészeti társulat a műpar gyűjteményes kiállítását készíti elő; a horvát és szlavonországi kiállítás külön országos bizottsága Zágrábban teljes erővel működik, az igazgatóság végre ez idő szerint a tűzbiztosítást, az előnyös közlekedés előmozdítására vonatkozó ügyeket készíti elő és közreműködik az olcsó elszállásolási ügy kellő keresztülvitelében is. A hangversenycarnoknak a közönség érdekében való fölhasználásra nézve is folyamatban vannak a tárgyalások, valamint sok más fontos a kiállítással szorosan, összefüggő részletkérdésben is.

Ujdonságok.

— **Községi képviselő választások.** A szarvasi községi képviselő testületnek választás alá eső tagjai közül az 1886. évi XXII. t. cz. 41 §-a értelmében azok, kiknek megbízatása 1895. év végéig szól, ez év végével kilépve s új választások szükségére merülvén föl erre vonatkozólag a járási főszolgabíró a következő határozatot hozta: Az 1886. évi XXII. t. cz. 45 §-a alapján a választás határnapjául f. évi december hó 27-ik napját tűzöm ki, — s föl hívom Szarvas község előjáróságát, hogy ezen intézkedést szabályszerűen tegye közhírré. A választás tiz kerületben történvén az idézett törvény 47 §-nak intézkedéséhez képest a vezetőket következőképen jelölöm ki: I. Kerület. Elnök: Kutlik Endre, helyettese Dankó Soma, választási helyiség: Dankó iskola. II. kerület. Elnök: Valentinyi Jenő, helyettese: Sziráczki János, helyiség: Sziráczki iskola. III. kerület. Elnök: Kollár János, helyettese: Tepliczki János, helyiség: községháza. IV. kerület. Elnök: Bárány Béla, helyettese: Klenk József, helyiség: Rohoska iskola. V. kerület. Elnök: Mocsikóyi József, helyettese: Grimm Mór, helyiség: Bodnár József iskola. VI. kerület. Elnök: Bakay Géza, helyettese: Kondacs István, helyiség: Benczúr iskola. VII. kerület. Elnök: Dr. Plavetz Béla, helyettese: Molis Mátyás,

helyiség: Molnár iskola. VIII. kerület. Elnök: Póhl Dani, helyettese: Bankó György, helyiség: Brózik iskola. IX. kerület. Elnök: Neumann Jenő, helyettese: Csonka Pál; helyiség: Sinkovics iskola. X. kerület. Elnök: Moravcsik József, helyettese: Sinkovics Pál, helyiség: Palkovics iskola.

— **Alapító tagok.** A helybeli jótékony nőegylet alapító tagjává újabban Gróf Bolza Gézáé és Gróf Bolza Pálné úrnők lettek, beszolgáltva az egylet pénztárába a 40—40 frtnyi alapító tagsági díjat.

— **Felügyelő választás.** A kondorosi ev. egyház felügyelőjéül Dr. Havjár Gyula választott meg egyhangulag december 8-án tartott közgyűlésen. Beigntatása valamely közelebbi vasárnapon történik.

— **Birtok vétel.** Kondoros község képviselő testülete egy szavazat ellenében az összes szavazatokkal elhatározta a Dérczy Antal féle 202 holdas birtok megvételét a közlakosság számára.

— **Választmányi gyűlés.** A helybeli jótékony nőegylet f. hó 12-én tartotta választmányi ülését, melynek egyik tárgyát a vigalmi bizottság megalakítása képezte. E bizottság Ponyczky György né elnökölte alatt meg is alakult, s tagjaivá lettek: Bakay Gézáé, Havjár Gyuláné, Kutilik Endréné, Lukes Ilona és Tapolcsányi Imréné egyleti tagok. A választmány ezután jegyzőkönyvileg fejezte ki köszönetét az egylet legújabb alapító tagjainak, Gróf Bolza Gézáé és Pálné úrnőknek.

— **Vadászat.** A szarvasi gazdák által f. hó 1-én rendezett vadászat eléggé kedvezően ütött ki, amennyiben összesen 52 nyulat ejtettek el a résztvevő vadászok.

— **Karácsonyfák.** A helybeli három ovodákban ez évben is meg tartják az ovónők a kedves karácsonyfa-ünnepélyt mindenik ovodában külön-külön. A szülők bizonyára szívesen áldozzák az e célra szedett 20—20 krnyi díjat, hogy így minden gyermeknek egyenlően jusson a Jézuska-hozta ajándékokból.

— **A „Békésmezei Egyetemi Ifjak Köre“** Budapestben f. h. 7-én rendkívüli ülést tartott a napokban elhunyt Lichtenstein Zoltán halála fölötti részvételének kifejezése tárgyában. Általános helyesléssel elfogadták az elnök azon indítványát, hogy a kör egyik megalapítójának s volt buzgó elnökének emlékét valamely békésmezei tanintézetben létesítendő alapítvánnyal örökítse meg. Az alapítványi összeg összegyűjtésére a közgyűlés 6 tagú végrehajtó bizottságot választott s egyttal elhatározta, hogy e célra ismerősei s barátai körében gyűjtést indít. — Esetleges adományok Králik Pál bizotts. pénztáros czimére is küldhetők. [Budapest, Műegyetem]. A közgyűlésen jelen volt tagok között indított gyűjtés mintegy 100 koronát eredményezett.

— **Kondorosi községi képviselők választása** f. hó 11-én történt ifj. Dérczy Péter elnökölte mellett. Beadott összesen 89 szavazat. Legtöbb szavazatot nyertek hárman: Keviczky László, Erdélyi László, Glózik János (87); 85—86 szavazattal: Szarka József, Jánosy Géza, Konecsni János, ifj. Szapponos György, Beeskeréki István, Novák Lajos, Farkas Mihály — 10 rendszeres tag. Kugyela György, Konecsni György. V. Nagy Mihály, Hajdu András, Ocsenás János póttagok.

— **Karácsonyi szünet.** A közelgő karácsonyi ünnepek alkalmából úgy a főgymnásiumban, mint a polg. leányiskolában is meg van már állapítva a szünet ideje, mely az előbbiben decz. 22—jan. 6-ig, a leányiskolában pedig decz. 22—jan. 1-ig tart bezárólag.

— **Presbíter választás.** A kondorosi ev. egyház december 24-én ejti meg a presbíter választást, ez alkalommal 16 új presbíter fog választatni. Ugyan akkor adja szavazatát az egyház az új főesperesre és esperességi valamint főiskolai felügyelőre.

— **A mérnök választás** decz. 30-án tartatik meg mert az alispán visszautasította mult számunkban említett felebbezést, mely a választási határidő ellen adott be. Pályázók jelentkeztek is; Adler Ármin, m. kir. államvasuti mérnök, ki első ízben megválasztottat a jelen pályázatban nem vesz részt.

— **Árverés.** A községi tanács a Farkas vendéglőt jövő évi Január 1-től kezdődőleg — egymásután következő 3 évre, — f. hó 23-án reggel 9 órakor, a községházánál tartandó árverésen bérbeadja. — Az érdeklődők felhívattak, hogy 80 frt bánatpénz letele mellett árverezhetnek. A bér feltételek az első jegyzői irodában tekinthetők meg.

— **Az anyakönyvvezetői hivatalokat,** — mint az különben is előre látható is volt — a sok házassági eset november hóban anyira igénybe vette, hogy az anyakönyvvezetők nemcsak nappal, de éjjel is dolgoztak, anélkül, hogy sokirányn teendőiket elvégezhették volna. A közigazgatási bizottság — tudomásunk szerint Tallián Béla főispán által is hathatatosan támogatott felterjesztést tön a belügyminiszterhez, aki a felterjesztésben

indokolt ténykörülmény méltánylásával, mult hét elején a vármegyéhez intézett leiratában a csabai, gyomai, békési, szarvasi, orosházi s szeghalmi járásokban az állami javadalmasz terhére a meglévőkön kívül még egy-egy új járási irtok állás szervezéséhez hozzájárult. Endröd, Mező Berény és Tót-Komlós községek részére egy-egy állami anyakönyvvezető helyetteső kinevezendő községi irtok alkalmazása végett évi 500 frt segélyt engedélyez, avagy ennyi fizetéssel egy-egy anyakönyvvezető helyettesét hajlandó kinevezni. Mindezek felül pedig felhatalmazza a főispánt, hogy indokolt esetekben a többi anyakönyvvezető mellé is rapidijasokat ideiglenesen alkalmazzon.

Közönség köréből.

E rovatban közlöttekért a beküldött terheli a felelősség.

Tüntető képviselő testület.

Fényes elégtételt vett magának mult szombaton a helybeli izr. hitközség képviselő testülete — mult napokban a hitk. érdemes elnöke hivatalosan felkérte volt Reichhard Mar. rabbit sziveskedne a képviselői gyűlésen a beállott egyházközponti törvények némi intézkedések előterjesztése iránt mely rituális jellegűek véleményét személyesen adni — mire a rabbi a gyűlés oszlopos-tagja — egyszerűen — megtagadta a képv. gyűlésen való megjelenését — azzal a hozzáadással — végezzen a képv. testület amint neki tetszik s ha őt megkérdezní akarja fáradjon az elnök úr a rabbi szobájába.

Ezen feleletekre egyelőre a képv. testület azzal felelt tegnap — midőn a rabbi a szószékére feláll s prédikálni kezdett — a jelen volt 11 képviselő az elnökkel együtt tüntetőleg elhagyták az imaházat — azon indokolással ha rabbi úr velük beszélni akar menjen a hitk. elnöki szobájába.

N. N. hitközségi tag.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZIKESANTAL.

2461 tkv. 895

Ar. erési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbiróság int tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a mezőturi takarékpénztár végrehajtatonak ifj. Mikolay János és neje Rell Irma végrehajtást szenvedők elleni 600 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a szarvasi 168 sz. tkvben A. f. i. rsz. a. fekvő s ifj. Mikolay János telekkönyvi tulajdonát képező 305—306 hrsz. beltelkes házra az árverést 1600 frtban ezennel megállapított kikialtási árban elendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1895. évi deczember hó 30 ik napján délelőtti 9 órakor a szarvasi kir. járásbiróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 160 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333 sz. a. kelt igazságügy ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szarvason, 1895. Október hó 15 én
A szarvasi kir. járásbiróság mint tkvi hatóság
MÉSÁROS, kir. járásbiró.

Hirdetés.

Van szerencsém a n. közönség tudomására hozni, miszerint nád székeket és padokat a legjutányosabb ár mellett kötök. Megrendelések Kiss Gábor szijgyártó piactéri üzletében eszközölhető.

Hirdetés.

Egy jó karban levő kitűnő hangú szárnyzongora jutányos áron eladó. Hol? megmondja a kiadó hivatal,

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. helybeli és vidéki közönség becses tudására adni, a már 33 év óta fennálló s legjobb hírnévnek örvendő

butor raktárunkat

hol nagy raktárt tartunk mindennemű a mai kor igényeinek megfelelő saját készítményű **asztalos** és **kárpitos butorokban** a leg egyszerűtől a legdiszesebb kivitelig, ugyancsak **pamlagok, ruganyos** és **sodrony ágycetével, lószőr** és **afrique** matraczok, csinos függönyök és dekorációk, továbbá mindenféle **pipere butorok** és **disztárgyak**, tömören hajlitott fa és vas butorok, gyermek kocsik, diófa és arany keretű tükrök és képek stb. melyek esetleg részlet fizetésre is jutányos áron kaphatók,

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esdve, maradunk Szolnokon, 1895 november hóban

kiváló tisztelettel
Barna és Béla,

Menyasszonyi kelengyékénél nagy kedvezmény.

Ocsóbb és jobb mint a fővárosban

6940/895

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegyéhez tartozó Szarvas nagyközségben az életfogytiglan választandó községi

mérnök- számvevő állása

lemondás folytán üresedésbe jöven annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása 1200 frt évi Lészpénzfizetésből s a magán munkálatokért szabályrendeletileg megállapított díjak szedhetési jogából áll.

Fölhivom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt folyamódványaikat hozzám f. évi december 29-ig benyujtsák. Később érkező folyamódványokat nem fogok figyelembe venni.

A választás f. évi december 30-án d. u. 3 órakor fog Szarvas község-házánál meg-ejtetni.

Szarvas, 1895. November 26.

Kresmárik, főszolgabíró.

Őszibarackfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: 103 legkitünőbb fajban mintegy 80,000 drb. Csemeté árai: az 1-2 éves gazdag gyökerű, életerős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.

Nagybani ni árai.	100 drb.	40 kros csemete	1 vagy 100 fajban	38 frt.	100-an- ként.
	250 "	40 "	" 1 " 100 "	56 "	
	500 "	40 "	" 1 " 100 "	34 "	
	1000 "	40 "	" 1 " 100 "	32 "	
	5000 "	40 "	" 1 " 100 "	30 "	

Igen nagy készlet van a következő fajokból: (melyeken a kitünőbbnél kitünőbb korai amerikai fajok nagyrészt bent foglaltak) Amsden, Beatrix, Egresy-féle duránci, Grosse Mignonne hative, Grosse Mignonne tardive, Gyümölcskertek királynője, Honeyvell, Korai Sándor, I Lipót, Lord Palmerston, (egyenlő a Saint Joséval), Mateka díjazottja, Mezőkomáromi duránci, Olga királynő, Precoce de Canada, Rider s korai, Rothé may de Brig, Szép őrnő, Szögi durancia, Valparaiso, Venus emője Vezzerle-féle korai duránci, Waterloo, Wilder, Wüntenberg király stb. stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

SZIKES ANTAL könyvnyomdája

S Z A R V A S O N

ELVÁLLAL MINDEN A KÖNYVNYOMDÁSZAT KÖRÉBE VÁGÓ MUNKÁKAT, ÚGYMINT

DISZES SZÁMLÁK, JEGYZÉKEK ÉS TUDÓSÍTÓ LEVELEK,

ELJEGYZÉSI ÉS ESKETÉSI KÁRTYÁK, IZLÉSES MEGHÍVÓK ÉS TÁNCZRENDEK SZINES NYOMÁS VAGY ARANYOZÁSSAL

ÉTLAPOK, VÁROSI KÖZSÉGIHIVATALOS NYOMTATVÁNYOK,

JEGYZÉKEK CZIM- ASZTALI- és NÉVJEGYEK GYÁSZLAPOK KIMUTATÁSOK IDŐSZAKI IRATOK stb